

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشکده معماری و شهرسازی

پایان نامه تحصیلی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته طراحی شهری

عنوان

**طراحی محورهای تاریخی شهرها با تاکید بر رویکرد گردشگری
(نمونه موردی: طراحی محور مسجد جامع - بازار تاریخی شهر
نائین)**

استاد راهنما

دکتر غلامرضا حقیقت نائینی

استاد مشاور

دکتر مهناز اشرفی

نگارش و تمقیق

نجمه خانی

بهمن ۱۳۹۲

تعهد نامه

اینجانب **نجمه خانی** اعلام می دارم که تمام فصل‌های این پایان نامه و اجزاء مربوط به آن برای اولین بار (توسط اینجانب) انجام شده است. برداشت از نوشته‌ها، کتب، پایان‌نامه‌ها، اسناد، مدارک و تصاویر پژوهشگران حقیقی یا حقوقی (فارسی و غیرفارسی) با ذکر مأخذ کامل و به شیوه تحقیق علمی صورت گرفته است.

بدیهی است در صورتی که خلاف موارد فوق اثبات شود مسوولیت آن مستقیماً به عهده اینجانب خواهد بود.

تاریخ

امضاء

چکیده

هسته های تاریخی شهرها علاوه بر محتوای فرهنگی و معنوی خود، به منزله سرمایه های عظیم اقتصادی نیز، تلقی می شوند و تبلور تلاشهای مادی و معنوی مردم در طول تاریخ به حساب می آیند. در نتیجه، تنها یک مورد کالبدی نیستند، بلکه مسائل اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی را نیز در بر می گیرند. متأسفانه، در حال حاضر بافت های با ارزش، کارآیی لازم را در برابر شکل زندگی امروز ندارند و به همین جهت روز به روز فرسوده تر و از کار افتاده تر می شوند. در این راستا، استفاده از پتانسیلهای بافت های تاریخی جهت بازگرداندن زندگی به آن ها و باززنده سازی این مجموعه ها ضرورت می یابد. از این رو، رساله ی حاضر، با هدف شناخت ویژگی های محورهای تاریخی به عنوان بخشی از بافت تاریخی شهرها و شناسایی رویکرد های برخورد با آن ها، به ویژه رویکرد گردشگری، به مطالعه پیرامون محور تاریخی مسجد جامع -بازار در شهر نایین، به عنوان نمونه ای موردی از شهرهای تاریخی ایران پرداخته شده است. در این راستا، با روش توصیفی-تحلیلی به تحقیق و تفحص در منابع و آثار کتابخانه ای پرداخته و با بررسی تجارب جهانی در زمینه مداخله در بافت های تاریخی، معیارهای طراحی محورهای تاریخی -گردشگری ارائه می شود. در ادامه، به بررسی و شناخت شهر نایین، بافت تاریخی آن و محور تاریخی مذکور پرداخته و با تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده به بیان نقاط قوت و ضعف، فرصتها و تهدیدهای موجود در محور پرداخته و با استناد به معیارهای ارائه شده در پایان فصل سوم؛ راهبردها، راهکارها و ضوابطی در زمینه های مختلف زیست محیطی، کالبدی، اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی و گردشگری برای طراحی محور تاریخی مورد نظر پیشنهاد می گردد. در نهایت، با استفاده از راهکارها و ضوابط ارائه شده و استخراج الگوهای سازنده ی سیمای شهر نایین به طراحی ساختار فضایی محور تاریخی مسجد جامع-بازار پرداخته می شود.

واژگان کلیدی: طراحی، محور تاریخی، گردشگری، نایین

فهرست مطالب:

1 مقدمه

فصل اول: کلیات تحقیق

4-1-1- مقدمه 4

4-2-1- بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق 4

5-3-1- اهداف تحقیق 5

5-4-1- سوالات تحقیق 5

6-5-1- پیشینه تحقیق 6

6-1-5-1- مطالعات و تحقیقات دانشگاهی 6

8-2-5-1- مطالعات و تحقیقات کاربردی 8

10-6-1- محدودیت ها و موانع تحقیق 10

11-7-1- روش تحقیق 11

11-1-7-1- ابزارهای پژوهش 11

12-8-1- طرح کلی تحقیق 12

فصل دوم: تعاریف، مفاهیم و مبانی نظری تحقیق

14-1-2- مقدمه 14

14-2-2- طراحی شهری 14

15-3-2- بافت شهری 15

15-1-3-2- محور شهری 15

15-1-1-3-2- معیارهای طراحی هدفمند محورها 15

16-2-3-2- بافت تاریخی و کهن شهری 16

17-1-2-3-2- طراحی شهری در بافت تاریخی 17

- 17 فرسودگی 3-3-2
- 18 علل فرسایش و تخریب بافت کهن شهری 1-3-3-2
- 18 انواع فرسودگی 2-3-3-2
- 20 باززننده سازی و مرمت بافت های تاریخی 4-3-2
- 20 بهسازی 1-4-3-2
- 21 نوسازی 2-4-3-2
- 21 بازسازی 3-4-3-2
- 22 اهمیت و ضرورت توجه به بافت کهن شهری و دلایل لزوم باززننده سازی آن 5-3-2
- 23 بیان دیدگاهها و نظریات جهانی مربوطه 6-3-2
- 24 نتیجه گیری از نظریات 1-6-3-2
- 25 گردشگری 4-2-4-2
- 27 جاذبه های گردشگری 1-4-2
- 27 گونه شناسی گردشگری 2-4-2-2
- 30 گردشگری شهری 1-2-4-2
- 30 گردشگری تاریخی 2-2-4-2
- 31 گردشگری فرهنگی 3-2-4-2
- 32 گردشگری میراث شهری 4-2-4-2
- 33 بررسی آثار گردشگری 3-4-2-2
- 36 بررسی آثار گردشگری شهری 1-3-4-2
- 36 انواع آثار گردشگری بر فضاهای تاریخی 2-3-4-2
- 37 گردشگری پایدار 4-4-2
- 38 گردشگری پایدار شهری 1-4-4-2

- 39گردشگر ۵-4-2
- 39انواع گردشگر 1-5-4-2
- 41دیدگاهها و نظریات پیرامون گردشگری 6-4-2
- 42نتیجه گیری از نظریات 1-6-4-2
- 43گردشگری در فضاهای تاریخی و کهن شهرها 5-2
- 44باز زنده سازی بافت های تاریخی، با تأکید بر محورهای گردشگری 1-5-2
- 45جمع بندی و خلاصه مبانی نظری 6-2

فصل سوم: بررسی تجارب جهانی

- 47مقدمه 1-3
- 47بررسی نمونه های خارجی 2-3
- 47برنامه مرمت شهر قیروان 1-2-3
- 50تجدید حیات و حفاظت شهر تاریخی مستار 2-2-3
- 53باززنده سازی خیابانی در محله تاریخی لیمن آرکاسی شهر گیرن 3-2-3
- 55طرح میراث فرهنگی و توسعه شهری در شهر صیدا، کشور لبنان 4-2-3
- 59طراحی محور استروگت در بافت کهن شهر کپنهاگ دانمارک 5-2-3
- 62بررسی نمونه های داخلی 3-3
- 62نوسازی و بهسازی شهر اصفهان با رویکرد توریسم محوری 1-3-3
- 63محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری جلفا 1-1-3-3
- 64محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری علی قلی آقا -بیدآباد 2-1-3-3
- 65محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری جویبار 3-1-3-3
- 65محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری جماله 4-1-3-3
- 66محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری دردشت 5-1-3-3

- 676-1-3-3- محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری خواجه نظام الملک (هارونیه).....
- 687-1-3-3- محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری تخت فولاد.....
- 698-1-3-3- محور تاریخی - فرهنگی - گردشگری محور صفوی
- 702-3-3- طراحی محور فرهنگی فهادان یزد.....
- 713-3-3- طرح حرمت و احیای گذر سنگ سیاه شیراز
- 724-3-3- بهسازی، نوسازی و بازسازی در گذر مروی.....
- 735-3-3- طرح ساماندهی خیابان 15 خرداد و محدوده بازار تهران.....
- 734-3- جمع بندی تجارب جهانی
- 755-3- ارائه چارچوب نظری جهت طراحی (باززنده سازی) محورهای تاریخی با رویکرد گردشگری ..

فصل چهارم: بررسی و شناخت بستر طراحی

- 791-4- مقدمه
- 792-4- مطالعات کالبدی - فضایی و تاریخی شهر نایین
- 791-2-4- علل پیدایش شهر نایین
- 802-2-4- وجه تسمیه نایین
- 803-2-4- نایین در گذر زمان
- 824-2-4- استخوان بندی، سازمان فضایی و ساختار شهر
- 833-4- مطالعات جغرافیایی و اقلیمی شهر نایین
- 831-3-4- معرفی کلی شهر نایین
- 832-3-4- جایگاه شهر نایین در پهنه بندی اقلیمی ایران
- 843-3-4- زمین شناسی
- 844-3-4- زلزله خیزی منطقه
- 845-3-4- منابع و نحوه تامین آب شهر

85	6-3-4- مسایل هواشناسی
85	1-7-3-4- دما
85	2-7-3-4- بارش
85	3-7-3-4- رطوبت نسبی
85	4-7-3-4- باد
86	8-3-4- نظام حرکت آب های سطحی و موقعیت مسیل ها
86	4-4- مطالعات جمعیتی، اجتماعی و فرهنگی
86	1-4-4- مطالعات جمعیتی
88	2-4-4- مطالعات اجتماعی
89	3-4-4- مطالعات فرهنگی
89	5-4- مطالعات اقتصادی
90	6-4- بررسی چگونگی نگرش به بافت تاریخی در طرحهای فرادست
90	1-6-4- بررسی طرح هادی سال 1371
90	2-6-4- بررسی طرح بهسازی و احیای بافت قدیم نایین
90	3-6-4- بررسی طرح هادی سال 1381
91	4-6-4- بررسی پروژه امکان سنجی مداخله در بافت تاریخی نایین
91	5-6-4- بررسی طرح جامع 1386 شهر نایین
92	6-6-4- برنامه راهبردی حفظ و احیای بافت با ارزش فرهنگی-تاریخی نایین
92	7-4- تدقیق محدوده محور تاریخی
93	1-7-4- جایگاه محور فرهنگی تاریخی در ساختار کالبدی و سازمان فضایی شهر
94	2-7-4- بررسی نقش و عملکرد محور تاریخی در شهر
94	3-7-4- بررسی نقش محور تاریخی در محدوده خدمات‌دهی و تاثیر آن بر شهر

- 95 4-7-4- عناصر اصلی و جاذبه های گردشگری محور تاریخی
- 97 5-7-4- میزان تردد در محور
- 98 6-7-4- بررسی گره‌ها در محدوده محور
- 98 7-7-4- مکان ها و چگونگی برگزاری مراسم اجتماعی در محدوده محور
- 99 8-7-4- بررسی ویژگی های کالبدی محور و محدوده پیرامون آن
- 99 1-8-7-4- بررسی کیفیت ابنیه
- 100 2-8-7-4- بررسی جنس مصالح
- 100 3-8-7-4- بررسی وضعیت بهره برداری
- 101 4-8-7-4- بررسی دانه بندی پلاک ها و نظام ارتفاعی
- 101 9-7-4- مالکیت ابنیه پیرامون محور تاریخی
- 102 10-7-4- بررسی شبکه معابر پیرامون محور تاریخی شهر نایین
- 104 11-7-4- بررسی ویژگی های اقتصادی
- 104 12-7-4- بررسی تأسیسات و تجهیزات شهری و امکانات
- 105 13-7-4- بررسی اجمالی آسیب‌های موجود در محور
- 106 8-4- تجزیه و تحلیل اطلاعات
- 109 9-4- بیان اهداف خرد و ارائه راهبردها، راهکارها و ضوابط اجرایی

فصل پنجم: ارائه طرح پیشنهادی و جمع بندی

- 118 1-5- مقدمه
- 118 2-5- ارائه مدل مفهومی
- 119 1-2-5- باززننده سازی بافت تاریخی
- 119 1-1-2-5- پویایی اقتصادی (تزریق و ایجاد کاربری های فعال و مولد)
- 119 2-1-2-5- احیای فرهنگی - اجتماعی (سنت ها و آیین ها)

- 120.....3-1-2-5 ارتقا و مرمت کالبد.....
- 125.....2-2-5 توسعه صنعت گردشگری.....
- 125.....1-2-2-5 جذب گردشگر.....
- 126.....2-2-2-5 تامین نیازهای گردشگران و نگه داشت آن ها.....
- 127.....3-5 طراحی ساختار فضایی محور تاریخی.....
- 127.....4-5 تقسیم بندی عملکردی محدوده پیرامون محور تاریخی.....
- 128.....1-4-5 محدوده عملکردی مذهبی.....
- 129.....2-4-5 محدوده عملکردی فرهنگی-هنری.....
- 131.....3-4-5 محدوده عملکردی تاریخی.....
- 132.....4-4-5 محدوده عملکردی اقامتی-گردشگری.....
- 133.....5-4-5 محدوده چندعملکردی(انعطاف پذیر).....
- 134.....6-4-5 کاربری های موجود و پیشنهادی محدوده ها.....
- 136.....5-5 ارائه طرح پیشنهادی.....
- 136.....1-5-5 نقشه کاربریها و دسترسی های پیرامون محور تاریخی.....
- 137.....2-5-5 نقشه نشانه ها و دیدهای متوالی محور تاریخی.....
- 138.....3-5-5 دید از زوایای مختلف محور تاریخی.....
- 141.....6-5 جمع بندی و نتیجه گیری.....

فهرست جداول:

- جدول 1: دسته بندی معیارهای پیشنهادی جهت طراحی محورها.....16
- جدول 2: میزان و نوع فرسودگی فضای شهری.....19
- جدول 3: ضرورت های بهسازی و نوسازی بافت های تاریخی.....23
- جدول 4: دیدگاه های مختلف پیرامون مداخلات شهری.....24
- جدول 5: تعاریف مختلف گردشگری.....26
- جدول 6: دسته بندی گردشگری بر اساس معیارهای مختلف.....28
- جدول 7: انواع گردشگری.....29
- جدول 8: دسته بندی آثار گردشگری.....35
- جدول 9: آثار گردشگری شهری.....36
- جدول 10: آثار گردشگری بر فضاهای تاریخی.....37
- جدول 11: انواع گردشگر از نظر نوع فعالیت.....40
- جدول 12: خلاصه نظریات و دیدگاه های پیرامون گردشگری.....42
- جدول 13: اهداف طراحی محورهای گردشگری.....44
- جدول 14: اهداف کلی، راهکارها و قوت های طرح مرمتی قیروان.....49
- جدول 15: اهداف طرح تجدید حیات مستار.....51
- جدول 16: برنامه اقدامات طرح ریزی شده برای شهر مستار.....51
- جدول 17: اقدامات انجام شده در دو خیابان شهر مستار.....52
- جدول 18: مراحل مختلف طرح باززنده سازی خیابان محله لیمن آرکاسی.....54
- جدول 19: اهداف، رویکردها و مداخلات طرح میراث فرهنگی شهر صیدا.....55
- جدول 20: هدف، قوت ها و ضعف های طرح محور میراث شهر تاریخی صیدا.....57
- جدول 21: ارزیابی نقش محور میراث فرهنگی در دستیابی به گردشگری پایدار.....58

- جدول 22: هدف و قوت های طرح محور استروگت 59
- جدول 23: سیاست (برنامه عملیاتی) به کار گرفته شده در شهر کپنهاگ و نتایج حاصله 61
- جدول 24: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور جلفا 63
- جدول 25: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور بیدآباد 64
- جدول 26: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور جویباره 65
- جدول 27: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور جماله 66
- جدول 28: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور دردشت 67
- جدول 29: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور هارونیه 67
- جدول 30: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور تخت فولاد 68
- جدول 31: اهداف، راهبردها و راهکارهای ارائه شده جهت بهسازی و نوسازی محور صفوی 69
- جدول 32: مشکلات، اهداف و راهبردهای محور فهادان یزد 70
- جدول 33: مشکلات، اهداف و راهبردهای محور سنگ سیاه شیراز 71
- جدول 34: مشکلات، اهداف و راهکارهای گذر مروی 72
- جدول 35: مشکلات، اهداف و راهکارهای محور 15 خرداد 73
- جدول 36: جمع بندی تجارب جهانی 74
- جدول 37: چارچوب نظری تحقیق 75
- جدول 38: گزیده ای از نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال 1390 شهرستان نایین 87
- جدول 39: تعداد و بعد خانوار در شهرستان و شهر نایین 87
- جدول 40: سیر تحولات جمعیتی شهر نایین 88
- جدول 41: فهرست آثار ثبتی شهرستان نایین 97
- جدول 42: تجزیه و تحلیل عوامل کالبدی - فیزیکی 106
- جدول 43: تجزیه و تحلیل عوامل اجتماعی - فرهنگی 107
- جدول 44: تجزیه و تحلیل عوامل اقتصادی 108

- جدول 45: تجزیه و تحلیل عوامل جغرافیایی - اقلیمی 108
- جدول 46: اهداف خرد، راهبردها و راهکارهای زیست محیطی 109
- جدول 47: اهداف خرد، راهبردها و راهکارهای اقتصادی 109
- جدول 48: اهداف خرد، راهبردها و راهکارهای اجتماعی - فرهنگی 110
- جدول 49: اهداف خرد کالبدی 110
- جدول 50: راهبردها، راهکارها و ضوابط اجرایی کالبدی 111
- جدول 51: اهداف خرد گردشگری 116
- جدول 52: راهبردها، راهکارها و ضوابط گردشگری 116
- جدول 53: عناصر سازنده سیمای کالبدی شهر تاریخی نایین 121
- جدول 54: الگوهای موجود در بدنه های بافت تاریخی 122
- جدول 55: الگوهای موجود در ورودی کاربری های بافت تاریخی 123
- جدول 56: تزئینات و الحاقات موجود در بافت 124
- جدول 57: کاربری های موجود و پیشنهادی 126
- جدول 58: راهکارها، ضوابط و نوع اقدامات در محدوده عملکردی مذهبی 129
- جدول 59: راهکارها، ضوابط و نوع اقدامات در محدوده عملکردی فرهنگی-هنری 130
- جدول 60: راهکارها، ضوابط و نوع اقدامات در محدوده عملکردی تاریخی 131
- جدول 61: راهکارها، ضوابط و نوع اقدامات در محدوده عملکردی گردشگری 132
- جدول 62: راهکارها، ضوابط و نوع اقدامات در محدوده عملکردی انعطاف پذیر 133
- جدول 63: کاربری های موجود و پیشنهادی محدوده ها و نوع فعالیت ها 134

فهرست شکل ها:

- شکل 1: طرح کلی تحقیق 12
- شکل 2: عوامل بروز پدیده فرسودگی 18
- شکل 3: تقسیم بندی جاذبه های گردشگری 27
- شکل 4: عوامل اصلی در توسعه گردشگری 38
- شکل 5: محدوده تاریخی شهر قیروان 47
- شکل 6: دید به بافت شهر قیروان 48
- شکل 7: گذری در بافت تاریخی قیروان 48
- شکل 8: بخشی از طرح مرمتی ارائه شده توسط ای اس ام برای شهر قیروان (دوره اول مرمت) 49
- شکل 9: موقعیت میدان جرابا در قیروان (دوره دوم مرمت) 49
- شکل 10: مرمت مسجد جامع قیروان 50
- شکل 11: آرامگاه سید عابد قبل و بعد از احیا 50
- شکل 12: مرمت دیوارها و دروازه شهر قدیم قیروان 50
- شکل 13: دید کلی به شهر مستار 50
- شکل 14: نقشه پیشنهادی شهر مستار 50
- شکل 15: پل تاریخی شهر مستار قبل و بعد از بازسازی 50
- شکل 16: دید به خیابان مارسال تیتو 52
- شکل 17: نمای خیابان فجیک قبل و بعد از طراحی 52
- شکل 18: موقعیت شهر گیرن در قبرس 53
- شکل 19: دید پرنده از شهر گیرن 53
- شکل 20: نمایی از بندرگاه گیرن 53
- شکل 21: دید به گذر تاریخی شهر گیرن 54

- شکل 22: شهر صیدا و محدوده پیرامونی 55
- شکل 23: مرمت بافت تاریخی شهر صیدا 56
- شکل 24: کاخ موزه دبانه پس از مرمت 56
- شکل 25: ساختمان خان ال فرانچ پس از مرمت 56
- شکل 26: محور میراث شهر صیدا پس از بهسازی 56
- شکل 27: عبور محور میراث فرهنگی از میان شهر تاریخی صیدا 56
- شکل 28: تعامل بازیگران اصلی گردشگری فرهنگی در نواحی تاریخی شهر صیدا 57
- شکل 29: حضور فعال مردم در محور استروگت 59
- شکل 30: محور استروگت قبل از اجرای پروژه 59
- شکل 31: دید به عناصر تاریخی - فرهنگی زمینه ساز محور استروگت 59
- شکل 32: محور استروگت از مهمترین مراکز جذب گردشگر بعد از اجرای پروژه 60
- شکل 33: کافه های روباز حاشیه محور 60
- شکل 34: بنای مرمت شده در محور جلفا 63
- شکل 35: پلان محور جلفا 63
- شکل 36: دید به محور جلفا 63
- شکل 37: مبلمان شهری محور جلفا 63
- شکل 38: بنای تاریخی مرمت شده در محور بیدآباد 64
- شکل 39: محدوده محور بیدآباد 64
- شکل 40: بازارچه واقع در طول محور بیدآباد 64
- شکل 41: پلان محور جویباره 65
- شکل 42: بنای تاریخی مرمت شده محور جویباره 65
- شکل 43: وجود نشانه در طول محور جویباره 65
- شکل 44: کالبد احیا شده محور جماله 66

- شکل 45: پلان محور جماله..... 66
- شکل 46: کالبد احیا شده محور جماله..... 66
- شکل 47: پلان محور تاریخی دردشت..... 67
- شکل 48: کالبد مرمت شده محور دردشت..... 67
- شکل 49: پلان محور خواجه نظام الملک..... 67
- شکل 50: بنای ارزشمند تاریخی پیرامون محور..... 68
- شکل 51: دید به محور هارونیه..... 68
- شکل 52: پلان محور تخت فولاد..... 68
- شکل 53: بنای تاریخی ارزشمند در طول محور تخت فولاد..... 68
- شکل 54: کفسازی محور تخت فولاد..... 68
- شکل 55: پلان محور صفوی..... 69
- شکل 56: کفسازی محور صفوی..... 69
- شکل 57: بنای تاریخی به صورت نشانه در طول محور صفوی..... 69
- شکل 58: محدوده محور تاریخی..... 70
- شکل 59: نمایی از محور فهادان..... 70
- شکل 60: بافت قدیم محله فهادان..... 70
- شکل 61: نمایی از محور گردشگری سنگ سیاه..... 71
- شکل 62: نقشه موقعیت و دسترس‌های گذر مروی..... 72
- شکل 63: نماهایی از گذر مروی..... 72
- شکل 64: بازار در کنار محور 15 خرداد..... 73
- شکل 65: مسیر کالسکه رو محور 15 خرداد..... 73
- شکل 66: مراحل رشد بافت تاریخی نایین در دوره های مختلف..... 82
- شکل 67: موقعیت نایین در کشور..... 83

- شکل 68: نحوه توزیع خانوارها و محله های شهر کهن نایین 88
- شکل 69: نقشه کاربری اراضی پیشنهادی محدوده محور تاریخی شهر نایین 92
- شکل 70: نقشه ابنیه ارزشمند تاریخی و تدقیق محدوده محور تاریخی بین آن ها 93
- شکل 71: خانه سروان علوی 95
- شکل 72: نارین قلعه 95
- شکل 73: خانه عامری 95
- شکل 74: حسینیه باب المسجد 96
- شکل 75: آب انبار 3 بادگیر 96
- شکل 76: تکیه و حسینیه نوگاباد 96
- شکل 77: خانه جعفری 96
- شکل 78: خانه پیرنیا 96
- شکل 79: بازار تاریخی نایین 96
- شکل 80: آب انبار دوخان 96
- شکل 81: مسجد جامع 96
- شکل 82: حمام کلوان 96
- شکل 83: خانه فاطمی 96
- شکل 84: مسجد خواجه 96
- شکل 85: نقشه کیفیت ابنیه 100
- شکل 86: نقشه مالکیت زمین 101
- شکل 87: نقشه شبکه معابر بافت تاریخی 102
- شکل 88: نقشه شبکه معابر موجود 103
- شکل 89: مدل مفهومی پژوهش 118
- شکل 90: نقشه موقعیت کاربری های دارای پتانسیل اقتصادی 119

- شکل 91: نقشه موقعیت مسیر آیینی در محدوده محور 120.
- شکل 92: نقشه ابنیه ارزشمند و جاذب پیرامون محور تاریخی 125.
- شکل 93: نقشه موقعیت کاربری های دارای پتانسیل محدوده 126.
- شکل 94: ساختار فضایی محور تاریخی مسجدجامع - بازار 127.
- شکل 95: ساختار فضایی محور تاریخی مسجدجامع - بازار 128.
- شکل 96: تقویت خوانایی مسجد جامع 129.
- شکل 97: حذف عناصر و مبلمان ناهمخوان مقابل مسجد جامع 129.
- شکل 98: ایجاد ارتباط مطلوب بین خانه های علوی، جعفری و پیرنیا 130.
- شکل 99: تزریق کاربری جدید و فعالیت جمعی به ابنیه تاریخی 130.
- شکل 100: ایجاد انگیزه برای حرکت در محور با توجه به تنوع ابنیه 131.
- شکل 101: تعریف حریم برای نارین قلعه و ارائه ضوابط مربوطه 131.
- شکل 102: طراحی ورودی بازار جهت افزایش خوانایی آن 132.
- شکل 103: ایجاد کاربری های مورد نیاز گردشگران 132.
- شکل 104: استفاده هنرمندانه از آب و گیاه در محدوده و فضاسازی مناسب جهت آن 133.
- شکل 105: ایجاد فضاهایی چند منظوره 133.
- شکل 106: نقشه کاربریها و دسترسی های پیرامون محور تاریخی 136.
- شکل 107: نقشه نشانه ها و دیدهای متوالی محور تاریخی 137.
- شکل 108: دید به نارین قلعه 137.
- شکل 109: دید به آب انبار 2 خان 137.
- شکل 110: دید به حسینیه باب المسجد 137.
- شکل 111: دید به فضای مقابل مسجد جامع 137.
- شکل 112: دید به مسجد جامع 137.
- شکل 113: دید به فضای باز مقابل نارین قلعه 138.

- شکل 114: دیدهای مختلف به فضای باز مقابل حسینیه باب المسجد.....139
- شکل 115: دیدهای مختلف از فضای باز در سمت شرق نارین قلعه.....140
- شکل 116: دید به فضای انعطاف پذیر شرق نارین قلعه.....140
- شکل 117: دید به ورودی بازار تاریخی.....140